

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:
președinte –Petru Ursache,
judecătorii – Ghenadie Nicolaev și Vladimir Timofti,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpații Roșca Alexandru, Nicuriuc Nicolae și avocatul Aliona Tufan în numele lui Nicuriuc Nicolae împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013 în cauza penală în privința lui

Nicuriuc Nicolae Iurie, născut la 23 ianuarie 1990, originar din s. Stolniceni, r-nul Hîncești și domiciliat în s. Bobeica, r-nul Hîncești;

Roșca Alexandru Gheorghe, născut la 11 mai 1991, originar din s. Bahu, r-nul Călărași și domiciliat în mun. Chișinău, str. Ginta Latină 19 ap. 92;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 19.07.2012- 12.11.2012 (prima instanță)
2. 05.12.2012 – 16.04.2013 (instanța de apel)
3. 20.08.2013 – 06.11.2013 (instanța de recurs)

Asupra admisibilității recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 12 noiembrie 2012, *Roșca Alexandru* a fost condamnat în baza art. 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal la 5 (cinci) ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 (trei) ani.

Nicuriuc Nicolae a fost condamnat în baza art. 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

S-a încasat în mod solidar din contul lui Nicuriuc Nicolae, Roșca Alexandru și Șcarevnea Nicolai în beneficiul părții vătămate Rusu Ion prejudiciul material în mărime de 380 (trei sute optzeci) lei.

1.1. Prin aceeași sentință, a fost condamnat Șcarevnea Nicolai, însă în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă și nu se examinează în prezent.

2. În fapt, instanța de fond pe baza probelor administrate la dosar a constatat că, Nicuriuc Nicolae, Roșca Alexandru și Șcarevnea Nicolai, la data de 21 aprilie 2012, pe la orele 01:00, acționând împreună și de comun acord, în scopul comiterii acțiunilor de samovolnicie, exercitând un drept presupus, prin încălcarea ordinii stabilite, s-au prezentat la domiciliul lui Zubco Iurie, situat în mun. Chișinău, com. Revaca, str. Vasile Alecsandri 21, în vederea clarificării faptului privind nerestituirea unei sume de bani lui Cimpoeș Ion, aplicându-le lui Rusu Ion, Rusu Lidia și Zubco Iurie, mai multe lovituri, cauzându-i ultimului vătămări corporale medii, care au dus la dereglarea sănătății de lungă durată.

Inculpaților Nicuriuc Nicolae și Roșca Alexandru le-a fost înaintată învinuirea în baza art. 188 alin.(2) lit.b), d), e), f) Cod penal.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunile inculpaților să fie recalificate din prevederile art. 352 alin.(3) lit. b), c) Cod penal în cele ale art. 188 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse după cum urmează: lui Roșca Alexandru – 8 ani închisoare, lui Nicuriuc Nicolae - 7 ani închisoare, cu ispășirea acestora în penitenciar de tip semiînchis și încasarea în mod solidar din contul inculpaților în folosul părții vătămate a sumei de 910 lei.

În motivarea apelului, a fost menționat faptul că, prima instanță, recalificând acțiunile inculpaților de la lit. b), d), e), f) alin. (2) al art. 188 Cod penal la lit. b), c) alin.(3) al art. 352 Cod penal, nu a apreciat la justa valoare probele administrate, aplicând inculpaților o pedeapsă greșit individualizată, fără a lua în considerație caracterul social periculos al faptei, gravitatea infracțiunii, modul de comitere a infracțiunii și personalitatea inculpaților.

Apelantul a indicat că latura obiectivă a infracțiunii de samovolnicie se realizează prin săvârșirea unor acțiuni de samovolnicie, contrare ordinii legal stabilite de exercitare a unui drept legitim sau presupus, legalitatea căruia este contestată de victimă sau de către alte persoane.

Obiectul juridic special al samovolniciei îl constituie relațiile sociale care țin de activitatea normală a organelor puterii de stat și ordinea stabilită de lege și alte acte normative privind exercitarea de către cetățeni a drepturilor și obligațiilor lor.

Astfel, violența periculoasă a fost aplicată asupra tuturor membrilor familiei și în scopul de a facilita sustragerea bunurilor. Mai mult, la momentul atacului, inculpații nu mai aveau scopul de a-și întoarce bunurile sale proprii, care se găseau

în posesia nelegitimă a Lidiei Rusu, Ion Rusu, Zubco Iurie, din care motiv acțiunile inculpaților nu pot fi calificate conform prevederilor art. 352 Cod penal.

Totodată, instanța, recalificând acțiunile inculpaților, nu a dat o apreciere juridică faptelor comise de către inculpați și anume aplicarea violenței cu un obiect folosit în calitate de armă, asupra lui Rusu Lidia și Rusu Ion.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013, a fost admis apelul acuzatorului de stat, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

- Roșca Alexandru a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), e), f) Cod penal la 7 (șapte) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- Nicuriuc Nicolae a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), e), f) Cod penal la 6 (șase) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că nu existau temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea cumulului de probe prezentate în sprijinul învinuirii, deoarece toate au fost obținute cu respectarea normelor de procedură penală și care în ansamblu coroborau între ele și pe deplin au confirmat vinovăția inculpaților în comiterea faptei incriminate.

4.2. Pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel a constatat că, Nicuriuc Nicolae, Roșca Alexandru și Șcarevnea Nicolae, la data de 21 aprilie 2012, între orele 01:00, acționând împreună și de comun acord, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin acces liber, au pătruns în casa nr. 21 din str. Vasile Alecsandri, com. Revaca, mun. Chișinău, unde i-au atacat pe Rusu Lidia, Rusu Ion și Zubco Iurie și în scopul de a facilita săvârșirea sustragerii, au aplicat față de aceștia violența periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, manifestată prin aplicarea mai multor lovituri cu un obiect nestabilit, folosit în calitate de armă, cauzându-i lui Zubco Iurie vătămare corporală medie, care au dus la dereglarea sănătății de lungă durată, după care în mod deschis au sustras de la Zubco Iurie bani în sumă de 530 lei, iar de la Rusu Ion un telefon mobil în valoare de 380 lei, după care, cu bunurile sustrate au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate daune materiale considerabile în valoare totală de 910 lei.

5. Împotriva deciziei nominalizate au declarat recursuri ordinare:

- *avocatul Aliona Tufan, în numele inculpatului Nicuriuc Nicolae*, invocând ca temei de declarare a recursului art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, menționează că există circumstanțe care au influențat temeinicia soluției adoptate de către instanța de apel la capitolul calificării acțiunilor inculpatului.

Totodată, invocă că instanța de apel nu s-a expus motivat asupra argumentelor inculpatului și nu a respectat principiile generale ce reglementează desfășurarea procesului penal la capitolul administrării și prezentării probelor de către părți.

Din textul recursului declarat, reiese că recurentul consideră decizia instanței de apel ilegală și neîntemeiată, bazată pe aprecierea eronată a tuturor probelor din dosar, examinând cauza unilateral.

La fel, consideră că instanța de apel a încadrat greșit acțiunile lui Nicuriuc Nicolae în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), e), f) Cod penal deoarece nu sunt probe pertinente care ar dovedi incontestabil că ultimii au comis atacul asupra părții vătămate Rusu Lidia în scopul sustragerii, întrucât inculpații au declarat că nu au sustras nimic, iar partea vătămată, a confirmat acest fapt. Astfel, sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri;

- *inculpatul Nicuriuc Nicolae*, care solicită casarea deciziei instanței de apel, menținerea sentinței, cu stabilirea unei pedepse mai blânde deoarece nu au fost aduse probe care să confirme sustragerea bunurilor altei persoane și nu a fost prezentată instanței arma pe care se presupune că o dețineau.

La examinarea cauzei în instanța de apel, s-au comis mai multe erori de procedură, nefiind audiați partea vătămată și martorii.

Recurentul menționează că și-a recunoscut vina integral și solicită numirea unei pedepse mai blânde, nonprivativă de libertate din motiv că, în curînd va avea un copil, iar soția sa, fiind la o vîrstă fragedă nu va putea întreține familia de una singură;

- *inculpatul Roșca Alexandru*, care menționează că s-au respectat principiile generale ce reglementează desfășurarea procesului penal la capitolul administrării și prezentării probelor de către părți, invocînd ca temei de declarare a recursului art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Recurentul consideră decizia instanței de apel ilegală și neîntemeiată, bazată pe aprecierea eronată a probelor din dosar.

Mai mult, consideră că instanța de apel a încadrat greșit acțiunile sale în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), e), f) Cod penal întrucît nu sunt probe care ar dovedi incontestabil că inculpații au comis atacul asupra părții vătămate Rusu Lidia în scopul sustragerii bunurilor, întrucît toți au declarat că nu au sustras nimic, iar partea vătămată, a confirmat acest fapt.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestora, recursul inculpatului Nicuriuc Nicolae ca fiind declarat peste termen, iar ale inculpatului Roșca Alexandru și al avocatului Aliona Tufan în numele lui Nicuriuc Nicolae, ca fiind vădit neîntemeiate, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate de inculpații Roșca Alexandru, Nicuriuc Nicolae și avocatul Aliona Tufan în numele lui Nicuriuc Nicolae împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen sau dacă recursul este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală (*modificat în redacția Legii nr. 66 din 05.04.2012, care a intrat în vigoare la 27.10.2012*), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor dosarului, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 14 mai 2013 în prezența procurorului, inculpaților Nicuriuc Nicolae, Roșca Alexandru și avocaților Mîrzîncu Aurelia și

Tufan Aliona, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (vol. 3, f.d. 133) și înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate – 28 mai 2013 (vol. 3, f.d. 133).

Aceste circumstanțe certifică faptul că termenul de 30 zile de contestare cu recurs a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat, deoarece recursul în cauză a fost declarat de inculpatul Nicuriuc Nicolae la data de 08 iulie 2013 (vol. 3, f.d. 185), adică peste 11 zile, prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul în cauză a fost depus peste termen.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțate integral la 28 mai 2013 expira la 28 iunie 2013, iar recurentul a avut reală posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

Raportînd situația reținută în cauză la prevederile art. 422, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul declarat de inculpatul Nicuriuc Nicolae urmează a fi inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

6.1. Cît privește recursurile inculpatului Roșca Alexandru și al avocatului Aliona Tufan în numele inculpatului Nicuriuc Nicolae, aceștia invocă ca temei de declarare a recursului art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Conform acestei prevederi legale, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Însă, instanța de recurs constată că argumentele din recursurile declarate sunt neîntemeiate, iar motivele aduse în susținerea temeiului invocat nu pot fi reținute, decizia instanței de apel corespunzînd tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Colegiul penal relevă, că motivele invocate de recurenți referitor la procedura de apreciere a probelor, țin de starea de fapt a cauzei, iar stabilirea acesteia este de competența instanțelor de fond, de aceea nu pot fi reținute de instanța de recurs.

Mai mult ca atît, aceste motive au fost obiectul judecării în instanța de apel care, respingîndu-le a adoptat hotărîre corespunzătoare, iar materialul probator al cauzei penale dovedește legalitatea temeiurilor de fapt și de drept, care au adus la pronunțarea hotărîrilor judiciare. O nouă reapreciere a probelor în modul propus de autorii recursurilor nu poate fi efectuată de instanța de recurs, deoarece în recurs se verifică numai chestiunile de drept.

Astfel, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar ca: declarațiile inculpaților Roșca Alexandru, Nicuriuc Nicolae; ale părții vătămate Rusu Lidia; ale martorilor Rusu Ion, Cimpoeș Ion, Popovici Maia, Tăzegul

Majabaeva cît și celelalte materiale ale cauzei ca: procesul-verbal de consemnare a plîngerii verbale a Lidiei Rusu din 14 iunie 12 (vol. 1, f.d. 7), raportul de expertiză medico-legală nr. 1394/D din 04 iulie 2012 (vol. 1, f.d. 48-49), raportul de constatare medico-legală nr. 962 din 28 iunie 2012 (vol. 1, f.d. 59-60), ordonanța de anexare a mijloacelor materiale de probă la materialele cauzei penale din 09 iulie 2012 (vol. 1, f.d. 60), procesul-verbal de ridicare a telefonului mobil (vol. 1, f.d. 62), procesul-verbal de examinare a telefonului mobil din 25 iunie 12 (vol. 1, f.d. 63-64), ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpului delict la materialele cauzei penale din 25 iunie 2012 (vol. 1, f.d. 65), procesele-verbale de confruntare din 06 iunie 2012 (vol. 1, f.d. 66-78), toate acestea fiind verificate sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, au indus ca concluziile despre condamnarea inculpaților Roșca Alexandru și Nicuriuc Nicolae în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), e), f) Cod penal, să fie juste și întemeiate.

Astfel, instanța de apel corect a menționat faptul că versiunea înaintată de recurenți privind lipsa unei arme la inculpați și că nu au lovit pe nimeni cu aceasta, este declarativă și contravine circumstanțelor cauzei, fiind apreciată de instanță ca o metodă de apărare.

Declarațiile inculpaților referitor la faptul că, prezentîndu-se la domiciliul lui Zubco Iurie nu au avut o careva bîtă și nu au aplicat lovituri cu aceasta, folosind-o în calitate de armă, au fost combătute prin declarațiile părții vătămate Rusu Lidia și ale martorului Rusu Ion care, atît la urmărirea penală, cît și în cadrul ședinței de judecată au confirmat că inculpatul Roșca Alexandru a intrat în casă avînd o bîtă în mîină, ulterior el împreună cu inculpatul Șcarevnea Nicolae le-au aplicat lovituri, în scopul obținerii sumei de bani pe care Zubco Iurie o datora lui Cimpoieș Ion.

Instanța de recurs ține să menționeze că obiectul juridic principal al infracțiunii de tîlhărie constituie relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar obiectul juridic secundar este format din relațiile sociale cu privire la sănătatea persoanei.

În ce privește latura obiectivă a infracțiunii de tîlhărie, aceasta constă în fapta prejudiciabilă alcătuită din acțiunea principală, care se exprimă prin sustragere și cea adiacentă, care constă în atacul săvîrșit asupra unei persoane, însoțit de violența periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe.

Conform prevederilor art. 188 Cod penal, atacul asupra victimei este săvîrșit în scopul sustragerii bunurilor, iar odată cu săvîrșirea atacului începe și realizarea scopului de sustragere.

Astfel, instanța de apel just a reținut că latura subiectivă a faptei incriminate inculpaților prevăzute de art. 188 Cod penal se manifestă, prin vinovăție sub formă de intenție directă, iar scopul de sustragere apare la făptuitor, în prealabil, el întreprinde acțiuni cu caracter agresiv tocmai în vederea atingerii acestui scop, prin urmare, inculpații avînd scopul de a sustrage banii de la Zubco Iurie, au aplicat violența asupra acestuia și a membrilor familiei sale, ulterior au luat banii și au plecat.

Cît privește argumentul inculpatului Roșca Alexandru și al avocatului Aliona Tufan privind pedeapsa stabilită inculpaților, nu poate fi reținut de instanța de recurs, întrucît, instanța de apel a ținut cont pe deplin de principiile generale de aplicare a pedepsei prevăzute de art. 6, 7, 61 Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a acesteia conform prevederilor art. 75 Cod penal, fiindu-le aplicată cîte o pedeapsă echitabilă, adecvată personalității inculpaților, faptei comise, dar și circumstanțelor cauzei.

Din aceste considerente, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate, a inculpatului Nicuriuc Nicolae ca fiind declarat peste termen, ale inculpatului Roșca Alexandru și avocatului Aliona Tufan în numele lui Nicuriuc Nicolae, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Pentru aceste motive, în conformitate cu prevederile pct. 2), 4) alin. (2) art. 432 Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpații Roșca Alexandru, Nicuriuc Nicolae și avocatul Aliona Tufan în numele lui Nicuriuc Nicolae împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013 în cauza penală în privința lui *Nicuriuc Nicolae Iurie, Roșca Alexandru Gheorghe*, a inculpatului Nicuriuc Nicolae ca fiind declarat peste termen, a inculpatului Roșca Alexandru și avocatului Aliona Tufan în numele lui Nicuriuc Nicolae, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 noiembrie 2013.

Președinte
(semnătura)
Petru Ursache

Judecător
(semnătura)
Ghenadie Nicolaev

Judecător
(semnătura)
Vladimir Timofti

**Copia corespunde originalului
Judecător:**

Ghenadie Nicolaev